

Samenvatting

Deze scriptie doet een onderzoek naar de onderwerpen Value Sensitive Design en arbeidspychologie als hulpmiddel om de menselijke maat in een digitaal architectuurproces te operationaliseren. De term “menselijke maat” is een veel gebruikte term, maar een definitie of manier van operationaliseren ontbreekt. Hier is dus in het onderzoek aandacht aan besteed.

In dit onderzoek zijn de onderwerpen Value Sensitive Design en de arbeidspychologie bekeken. Ze zijn toegepast op het Blackboard Learning System van de Radboud Universiteit Nijmegen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van interviews en vragenlijsten onder de docenten en studenten. Zij worden gezien als eindgebruiker van het Blackboard Learning System.

Value Sensitive Design is een theorie en methodiek die vanaf het ontwerp-proces rekening met menselijke waarden houdt. Het doel hiervan is dat het product de menselijke waarden juist ondersteunt in plaats van ondermijnt. Bij het toepassen op het Blackboard Learning System zijn enkele menselijke waarden geïdentificeerd en uitgewerkt. Daarbij is o.a. beschreven waarom die menselijke waarden belangrijk zijn. Deze geïdentificeerde menselijke waarden zijn voorgelegd aan de gebruikers van het Blackboard Learning System aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Dit is een onderdeel van de theorie Value Sensitive Design. Op deze manier worden de menselijke waarden empirisch getoetst. De laatste stap van de theorie is het bestuderen van de gebruikte technologie. In deze stap is bekeken hoe het Blackboard Learning System de geïdentificeerde menselijke waarden ondersteunt of ondermijnt. Dit laatste is juist wat de theorie probeert te voorkomen.

De arbeidspychologie is ook bekeken. Verschillende onderwerpen uit het vakgebied van de arbeidspychologie zijn bekeken op hun betrekking tot de ICT. Het blijkt dat er relevante arbeidspychologische onderwerpen zijn waar een ontwerper van een technologie rekening mee kan houden. Deze onderwerpen hebben allen betrekking op computergerelateerde gezondheidsklachten. Een onderwerp dat daarbij wordt besproken is ergonomie met deelonderwerpen zoals RSI. Ook hier is gebruik gemaakt van het Blackboard Learning System van de Radboud Universiteit Nijmegen. Er zijn verschillende kwesties uit de arbeidspychologie ten opzichte van het Blackboard Learning System voorgelegd aan de studenten en docenten. Hieruit blijkt dat verschillende factoren een rol spelen waarin arbeidspychologische onderwerpen van toepassing zijn.

Uiteindelijk worden de onderwerpen Value Sensitive Design en de arbeidspychologie in verband gebracht met de term “menselijke maat”. De theorie Value Sensitive Design blijkt een aanpak te zijn die hulp kan bieden voor het operationaliseren van de menselijke maat in een digitaal architectuurproces. De relevante arbeidspychologische onderwerpen zijn ook van toepassing voor de operationalisatie van de menselijke maat. Ook valt op dat de relevante arbeidspychologische onderwerpen met betrekking tot de gezondheid te plaatsen zijn in het kader van een menselijke waarde. De methodiek van Value Sensitive Design is ook als aanpak te gebruiken voor de arbeidspychologische onderwerpen.